

esantį X–XIII a. kapinyną. 1969, 1978–1982, 1984–1985 ir 1987–1989 m. piliakalnio su priešpiliu ir gyvenvieta stacionarius archeologinius kasinėjimus vykdė Vytautas Daugudis.

Minint Imbarės 750 metų jubiliejų, vietos bendruomenės ir seniūnijos iniciatyva priešais piliakalnį buvo pastatyta skulptūra, kurią sukūrė salantiškis meistras Liudas Ruginis. Jai vieta parinkta į rytus nuo piliakalnio, už Pilsupio daubos esančioje aukštumoje, kuri patenka į papilio gyvenvietės teritoriją.

Skulptūrai parinktoje vietoje ištyrus 2,25 m²

plotą, kultūrinio sluoksnio pėdsakų neaptikta. Duomenų, kad šiame kyšulyje seniau ariant būtų rasta archeologinių senienų, taip pat nėra.

IMBARĖ HILL-FORT SETTLEMENT

In 2003 in the territory of the Imbarė hill-fort settlement, the area of 2.25 m² was explored where no features of the cultural layer were found. In the area explored a wooden sculpture was built to commemorate the 750th anniversary of the first mention of Imbarė in the historical records (the author – L. Ruginis).

NAGARBOS PILIAKALNIO PAPILYS

Julius KANARSKAS

Nagarbos piliakalnis su gyvenvieta (Kretingos r.) (A 454KP) yra 1,5 km į R ŠR nuo Rūdaičių gyvenvietės, dešiniajame Tenžės upelio krante. Jis nėra tyrinėtas. Žmonės piliakalnį vadina Bliūdkalniu, nes savo forma jis primena dubenį (žemaitiškai „bliūda“). Pasakojama, kad čia stovėjusi galinga pilis, kurią mena aukštas ir platus gynybinis pylimas, ratu juosiantis pilies kiemą. Savo forma ir įtvirtinimais jis panašus į Impilties (Senosios [pilties] piliakalnį).

Piliakalnio V, PV ir Š papėdėje išliko papilio gyvenvietės kultūrinis sluoksnis, kurio pėdsakai ir šiandien ryškiai matomi ariamame lauke. 2001 ir 2002 m. čia keliuose vietose pastebėjau židinių pėdsakų, žyminčių buvusių pastatų vietas. Anksčiau gyvenvietėje buvo rasta keramikos šukių, akmeninių dirbinių, žalvarinių papuošalų.

Pirmąkart Nagarba (Nebarge) paminėta Kuršo vyskupo Heinricho 1253 m. balandžio 5 d. rašte Livonijos ordino magistrui dėl pie-

tinių kuršių žemių pasidalijimo. Tuo metu ji priklausė Mėguvos žemei.

Šiomet Rūdaičių apylinkės bendruomenė šventė Nagarbos 750 metų jubiliejų. Šiai istorinei datai paminėti prie piliakalnio pastatytas skulptūrinis ženklas, kurį sukūrė medžio drožėjas Ramutis Mažeika iš Kurmaičių kaimo.

Skulptūriniam ženklui parinkta vieta yra 15 m į Š nuo piliakalnio pylimo šiaurinės papėdės, 40 m į P–PR nuo Senkų–Rūdaičių kelio ir 140 m į V nuo Tenžės upelio pralaidos minėtame kelyje. Čia iširtas 2,5 m² plotas, kuriame aptiktas apnaikintas kultūrinis sluoksnis su radiniais ir židiniu.

Viršutinis kultūrinio sluoksnio horizontas sunaikintas ūkinės veiklos. Čia susiformavęs 40–47 cm storio arimo sluoksnis, kurio apačioje pastebėta degusių ir angliukų, smulkių molio tinko trupinių ir nedidelių akmenukų. Tyrinėto ploto P pusėje, 48–55 cm gylyje, prasideda įžemis, o Š pu-

sėje atsidengė duobės kraštas. Jos ilgis R–V kryptimi 219 cm, didžiausias plotis V gale – 66 cm, o gylis – nuo – 54–58 cm R gale iki 65–67 cm V gale. Duobės V pusėje iškastas 73–83 cm skersmens dubens pavidalo įgilinimas, kurio pakraščiai atsidengė 68–70 cm, o dugnas – 75–76 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

Duobės užpildą sudaro tamsiai juoda žemė, kurioje gausu degėsių, anglių, molio tinko fragmentų, smulkių ir skaldytų akmenų. Akmenys gulėjo netvarkingai išmėtyti, nesudarė taisyklingų sankaupų. Skaldytų ir smulkių akmenų daugiausia buvo duobės įgilinime, todėl manoma, kad čia buvęs židyns. Jame rasta ir didesnių anglies fragmentų.

Duobėje aptiktas pilko smiltainio akmens galąstuvėlis su skylute kampe, apžiestos ir žiestos keramikos šukių lygiu bei horizontaliais grioveliais puoštu paviršiumi.

Radiniai datuojami X–XIII a.

NAGARBA HILL-FORT FOOT SETTLEMENT

In 2003 the area of 2.5 m² in the territory of the fortified foot settlement of the Nagarba hill-fort was explored, where the disturbed cultural layer was detected and a part of the pit with a hearth was explored. The 45–47 cm thick top horizon of the cultural layer was destroyed by farming, while the bottom horizon is 8–23 cm thick. The hearth was built to the west and to the east, at the western end of the oblong pit and built into the ground up to 8 cm deep. It contained a lot of small and grained stones, charred wood particles and small pieces of coal. The bottom of the hearth was 76 cm deep from the surface.

During the explorations fragments of burnt clay plaster, sherds of wheelmade pottery with plain surface and surface decorated by horizontal notches and a sandstone hone were found. The finds were dated to the 10th–13th centuries.

In July 2003 in the explored area of the foot settlement, a wooden sculpture was erected to commemorate the 750th anniversary of the first mention of the name of Nagarba in the historical records (author Ramutis Mažeika).

SENOSIOS ĮPILTIES PILIAKALNIO GYVENVIETĖ

Julius KANARSKAS

Įpilties (Senosios Įpilties) piliakalnis su gyvenvieta (Kretingos r.) (A 437KP) yra 0,8 km į Š ŠR nuo Įpilties ir Šventosios upių santakos, 0,3 km į R nuo Šventosios kairiojo kranto, Senosios Įpilties kaimo tvenkinio ŠŠV pakraštyje.

Tai vienas gražiausių ir išpūdingiausių Vakarų Lietuvos piliakalnių, kuris pirmąkart paminėtas 1253 m. balandžio 5 d. Kuršo vyskupo Heinricho rašte. XIII a. Įpilties piliakalnis priklausė kuršių Duvzarės (Dvižarės) žė-

mei ir galutinai kryžiuočių buvo sunaikinta 1263 m.

1933–1934 m. piliakalnį tyrinėjo Lietuvos švietimo ministerijos ir VDKM archeologinė ekspedicija, kuriai vadovavo generolas Vladas Nagevičius. Tyrinėjimai parodė, kad piliakalnis įrengtas I tūkst. pradžioje ir naudotas iki XIII a. antrosios pusės.

1998 m. žvalgomojus piliakalnio ir gyvenvietės tyrimus vykdė LII archeologas Romas Jarockis.